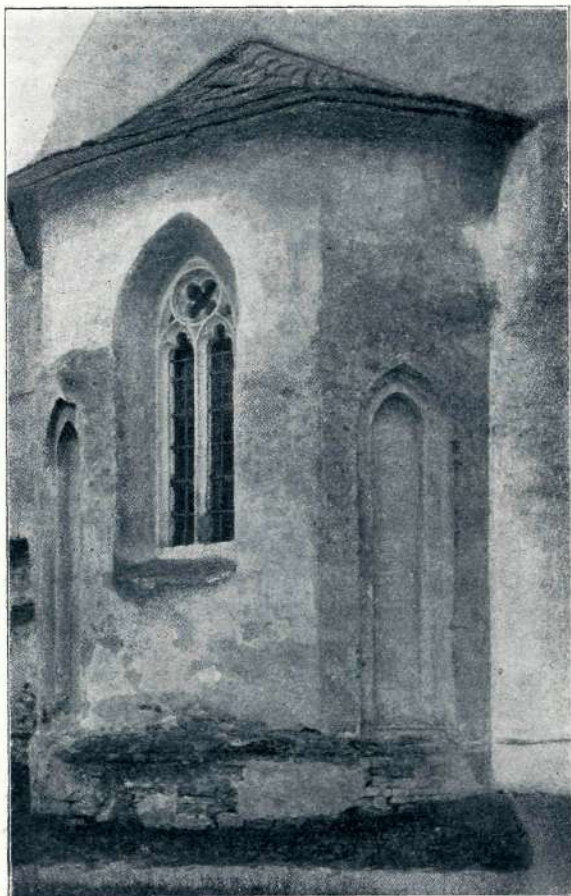

DOM IN SVET

LETNIK 39. V LJUBLJANI 1. OKTOBRA 1926. ŠTEVILKA 7.

TURNISČE, ROMANSKA, GOTSKO PREZIDANA APSIDA.

OSMERO PESMI.

(Idila.)

IVAN PREGELJ.

8. Žalostna ekloga.

Wie man geschrieben 1311 hat allhie zu Crainburg Herr Diepold von Stein, ein braver Rittersmann den Herrn Balthasar von Landspreis, einen gleichfalls ruhmbehaltenen Ritter, in einem Turnier ums Leben gebracht, und damit selbigem ganzem Geschlecht, dessen dieser der Letzte war, den Garaus gemacht.

Valvasor.

*I*m jar des Heyls 1550 an des guoten sand Mathaei tag ze Chreinburch, da der guotsant Cancian rast... v letu odrešenja Gospodnjega za svoj šestdeseti gol sem se odločil jaz, Matej Plodel, točasni mestni sodnik v Kranju, da napišem svoji

ljubi hčerki Agati v spomin, ko pojde za-
mož, da bo sama brala in povedala svojim
otrokom o prežalostni svatbi zadnjega go-
spoda lanšpreškega, kakor se je vse zgodilo
od začetka do kraja in sem bil jaz imenova-
nega gospoda lanšpreškega verni oproda, mu
služil z mečem in plunko, z bajanjem in
basnijo, ga pospremil ponosno na konju v
to mesto Kranj po slavo in nevesto in ga od
tu mrtvega odpravil staremu očetu v samotni
grad. Pišem in me solze oblivajo ob bridkem
spominu. Jočem in se spoštljivo klanjam
božji vsemodrosti, ki je dopustila, da je bila
mojega življenja najbolj bridka pot meni
samemu v poznejšo največjo življenjsko sre-
čo, da sem prav tisto nesrečno uro in tisti ža-
lostni dan jaz sam našel tu v Kranju stalen
dom, ljubečega tasta, čigar zet in naslednik
v službi sem postal, užil življenja visoko
slast ob ljubljeni ženi, ki ji zdaj že tretje
leto objokujem grob, in vladal mestu pra-
vično in modro, vsem dobrim prijatelj in
ščit, sovražen in strog maščevalec vsem zlim.
Bogu slava in čast vekomaj!«

»V letu Odrešenja trinajst sto enajstem, v
lepih binkoštnih dneh je prišel k mojima
tedanjima gospodarjema Urhu Lanšpreške-
mu in njegovemu sinu Boltežarju sel s pi-
smom od visokega gospoda gornjegrajskega
opata Wulfinga. 'Slava Bogu in čast,' je
pisal opat svojemu po poli bratu Urhu, 'slava
Bogu in čast! Zdrav sem, tisti grčavec kakor
pred leti pa ne več. Enoletna nemška voza,
v katero me je spravila, kakor veš, zvesta
služba prijatelju Henriku, pravemu češkemu
kralju, mi je omajala kosti. Ich bin ein wege-
mueder man! Ne pritožujem se. Ljubi Bog
me je morda s prezgodnjo slabostjo posvaril,
ki sem se rodil v hudo bojevitih časih in se
nisem mogel odtegniti niti s svojimi nekr-
vavi božji službi posvečenimi rokami, bojni
igri in kri prelivajoči pravdi. Prosim Boga,
naj mi bo milosten sodnik, in tolažim se, da
nisem nikoli sukal meča ne v krivični vojski
ne proti šibkim ne proti ljudstvu, ki največ
trpi, ko se gospoda koljejo med seboj. Bil